

ÉTKEZÉSI ÍRÓ

Főúr, megfizetek!

szöveg: Jolsvai András, fotó: Sebestyén László

Lehettem vagy tíz esztendő, amikor egy heveny húsvéti locsolkodás eredményeként olyan komoly anyagi bázisra sikerült szert tennem, hogy megvalósíthattam régi vágyamat: meghívtam egy délutáni cukrászdázásra akkori szívserelmemet, *Kalmár Rózsát*, aki két házzal lakott lejjebb a Kossuth utcában. A leány, örömmre, nem mondott nemet, úgyhogy másnap szinte kézen fogva beállítottunk a közeli Pacsirta cukrászdába, ahol eleinte egészen jól mentek a dolgok (nem ettem le magam, például, és egészen flottul elbeszélgettem a Rózsával a gombfocicsapatok téli felkészítésének titkairól) az összejövetel végén azonban rettenetes esemény történt. – Fizetek! – rikkantottam életemben először, ahogy a nagyoktól láttam, aztán, mikor a mosolygós (rajtam mosolygott épp, nem nekem) pincérnő elem tette a blokkot, csak egy pillantást vetettem rá, aztán az asztalra csaptam egy papír húszforintost, és azt mondtam:

– A többi a magáé!

Legalább két másodpercig nagyon büszke voltam magamra, hogy ilyen komoly felnőtt lett belőlem, csak aztán szembesültem azzal a ténnyel, hogy a számla húsz forint negyven fillért mutatott. A többit el tudják képzelni. A pincérnő harsány kacajra

fakadt, vele kacagtak a többiek is, Kalmár Rózsát is beleértve, akivel még ott, a krémesekek maradéka fölött véget ért bimbózó viszonyom. És a felnőtté válás folyamata is alaposan lelassult bennem.

Ezt a régi történetet csak azért eleve-nítettem fel, hogy bemutassam, a fizetés egyáltalán nem egyszerű dolog. Annak látszik pedig: éppen ebben rejlik igazi veszélyessége.

Kezdődik mindjárt azzal a kérdéssel, miként hívjuk fel magunkra a figyelmet úgy, hogy méltóságunkat is megőrizzük közben. Az, ugye, nem megy, hogy egy zajos, zsúfolt étteremben az ember csak úgy kiabálni kezd bele a vakvilágba. Annak semmi, de semmi értelme nincs: a kutya se hederít rá, legfeljebb a szomszéd asztalok lakói tartják bolondnak. És egyáltalán, ha már, mit kiabáljon az ember? A főúr történelmileg elég beágyazott, de ma már meglehetősen ódivatú, a fizetek, önmagában, elég nyers, a pincér éppúgy, a halló egész egyszerűen béna, attól meg, hogy legyen szíves, a hideg borsózik a hátamon. Marad még a jelentkezés meg a feltartott kézzel való hadonászás, egyik szörnyűbb, mint a másik, ráadásul, ha észreveszik is az illetékesek, nem tudják, mi a célunk vele: lehet akár további rendelés is. Köznapi fórumokon

ismeretes a felemelt mutató- és hüvelykujj nyílt színi összedörgölése is, de azt aztán végleg nem minősíteném. Még a szemkontaktus a leginkább ajánlatos megoldás, határozott fejbiccentéssel, de ahhoz megfelelő színvonalú főpincér is kell, ez nem tagadható.

Am ha a számla végre eljutott az asztalunkhoz, még mindig rengeteg feladat marad. Először is, hogy ki fizessen. Alapesetben (ha egy nő és egy férfi ül az asztalnál) én ragaszkodnék a hagyományos megoldáshoz, de több férfi vagy nő esetében vagy nagyobb, vegyes társaságoknál már nehezebb a jó megoldás: mindenesetre ezt a vitát nem a pincér jelenlétében kell megvívni. Aztán kérdés, mennyi borralvót adjunk. (És adjunk-e egyáltalán, akkor is, ha penetráns kiszolgálásban van részünk.) Hogyan járunk el, ha a felszolgálati díjat külön felszámítják (manapság terjedő divat ez) vagy ha kártyával fizetünk. (Hozzácsapunk tíz százalékot a leolvasónál, vagy a kártya mellé felteszünk a tálcára néhány bankjegyet is.)

Látják, mennyi bonyodalom. És akkor még nem beszéltünk arról, illik-e gondosan ellenőrizni a számlát (mondjuk, például hölgytársaságban), s kezdjünk-e reklamálni, ha nagymálnát számoltak fel nekünk kismálna helyett. (Rigorózus álláspontom ez: ne csináljunk műsort, tegyük zsebre a számlát, és később nyugodtan tekintsük át. Ha komoly átverést tapasztalunk, ne menjünk oda többet.)

Tanulság annyi, hogy az életben mindennél meg kell fizetni. Azért a tudásért is, ami az éttermi fizetés tárgykörében ragad ránk az évtizedek során. ●

